

De Toffe Pianist

Pianomethode voor kinderen van 8 tot 12 jaar

Deel 1

Mathieu Daniël Polak

De Toffe Pianist deel 1
Pianomethode voor kinderen van 8 tot 12 jaar
Copyright © 2025 Mathieu Daniël Polak
ISBN 9789 0903 97405

Inhoud

Voor de docent(e)	I
Voor de leerling(e)	II
We gaan beginnen!	II
Vorbereidende Les	1
Pianoles 1	5
Pianoles 2	7
Pianoles 3	8
De Stenvork	9
Pianoles 4	10
Pianoles 5	11
Kandinsky	12
Pianoles 6	13
De Grote Meesters	16
Pianoles 7	17
Bloemen	19
Het Schaakspel	20
Pianoles 8	21
Pianoles 9	25
De Tenniswedstrijd	29
Eigen Compositie	30
Pianoles 10	31
Rekenwonder	34
Passacaglia	35
Koekoek Harry leert vliegen	36
Naar het Zwembad	37
De Ballerina	38
De Fee deed de Bagage	39
Annie de eend glijdt uit	40
Kennisquiz	41
Certificaat	43
Biografie auteur	44
Dankwoord	44
QR-code klinkende voorbeelden	45
Appendix	46

Voor de docent(e)

“De Toffe Pianist” is ontwikkeld voor kinderen van 8 tot 12 jaar en bestaat uit twee delen. Deel 1 bevat een voorbereidende les, tien pianolessen en wordt afgesloten met een kennisquiz en certificaat. De methode bereidt voor op het spelen van leadsheets. Aan het eind van deel 2 kent de leerling alle noten in de vioolsleutel van A3 t/m A5 en begeleidt hij/zij melodieën met de meest voorkomende majeur- en mineurakkoorden. Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste kenmerken van deel 1:

Unieke startpositie:

- Het boek begint met de A-positie, wat aansluit bij het alfabet.
- De focus ligt op het leren lezen van noten in de vioolsleutel.

Eenvoudige introductie van de linkerhand:

- De linkerhand wordt voornamelijk gebruikt voor eenvoudige begeleidingspatronen, geïnspireerd door leadsheets. De middelste noot van de akkoorden wordt niet gespeeld.

Nieuwe composities en visuele elementen:

- Originele composities geven het boek een eigen karakter.
- Op de website www.mathieudanielpolak.com, onder de pagina 'De Toffe Pianist', zijn klinkende voorbeelden van composities te vinden. Je kunt ook direct naar de liedjes gaan door de QR-code op bladzijde 45 te scannen.
- Afbeeldingen, gemaakt met behulp van artificiële intelligentie, zorgen voor een gezellige uitstraling.

Kindvriendelijke terminologie:

- Muzikale termen worden vertaald naar de belevingswereld van het kind:
 - Een kwartnoot heet een "ééntelsnoot".
 - De G-sleutel wordt consequent "Vioolsleutel" genoemd, om verwarring met de F-sleutel te voorkomen.

Extra elementen in het boek:

- Aan het einde van het boek staan voordrachtstukken, geschikt voor een voorspeelavond.
- Improvisaties zoals “Kandinsky” en “Het Schaakspel” nodigen kinderen uit om creatief te zijn met vormen en klanken.

Rol van de docent:

- Het boek bevat bewust niet alles. De docent vult de lessen aan met:
- Houding en zithouding, technieken zoals legato spelen, dynamiek (hard/zacht), en articulatie, creatieve invullingen.

Voor de leerling(e)

Een piano is een heel bijzonder muziekinstrument waar je prachtige liedjes op kunt spelen. Wist je dat een piano wel 88 toetsen heeft? Dat zijn 52 witte en 36 zwarte toetsen! Al die toetsen maken samen hoge, lage en alles daartussenin geluiden.

Een piano heeft ook pedalen onderaan. Die kun je met je voeten indrukken om de klanken langer te laten klinken of juist zachter te maken.

Weet je wat het woord *piano* betekent? Het betekent "zacht" in het Italiaans. Maar de volledige naam van de piano is *pianoforte*. Dat betekent *zacht en hard*, omdat je op de piano zowel zachte als harde tonen kunt spelen.

Muziek: een taal die iedereen verstaat

Als je piano leert spelen, leer je ook iets heel bijzonders: noten lezen. Noten zijn een soort geheimschrift voor muziek. Het is een taal die iedereen in de wereld kan leren, of je nu in Nederland woont, in Japan, of ergens anders. Door noten te lezen, kun je muziek spelen zoals die is bedacht door beroemde componisten zoals Mozart of Beethoven.

Beroemde pianisten (misschien word jij dat ook!)

Wist je dat er heel veel beroemde pianisten zijn, zoals Mozart, Beethoven en Chopin? Zij begonnen ooit net zoals jij: door de eerste noot te spelen. Misschien word jij later ook wel een beroemde pianist! Maar ook als je alleen voor jezelf speelt, kun je heel veel plezier hebben op de piano.

Dus, ben je klaar om je eerste pianotoets aan te slaan? Wie weet ontdek je een heel nieuw talent in jezelf!

We gaan beginnen!

De alleronderste toets op de piano heet "A." Druk hem in en zeg zijn naam hardop. De toets ernaast heet "B," en de volgende heet "C." Als je de toetsen ABCDEFG hebt gespeeld, verwacht je misschien dat de "H" daarna komt. Maar nee! Na de "G" begin je weer opnieuw met ABCDEFG. Weet jij hoe de allerhoogste toets van de piano heet?

Zie je ook de groepjes van twee en drie zwarte toetsen? En kun je de "A" herkennen?

Vorbereidende Les

Wat leuk dat je op pianoles gaat. Vandaag maken we kennis met een prachtig instrument: de piano. We gaan meteen aan de slag!

1. Kennismaking met de piano

- Sla een willekeurige toets zachtjes aan. Wist je dat ons instrument "piano" heet omdat dat woord "zacht" betekent?
- Maar eigenlijk is "piano" zijn voornaam! Zijn achternaam is "forte", wat "sterk" betekent. Sla nu een toets heel stevig aan.
- Op de piano kun je lage en hoge tonen spelen. Probeer de meest linkse toets (heel laag) en daarna de meest rechtse toets (heel hoog).
- Speel twee toetsen achter elkaar. Is de tweede toon hoger of lager dan de eerste?

2. De namen van de toetsen

- De onderste toets heet **A**. Daarna komen de B, C, D, E, F en G. Daarna begint het weer van voren af aan: **A-B-C-D-E-F-G**.
- Speel de toetsen in volgorde: ABCDEFG. Daarna herhaal je dit patroon over de hele piano, van de laagste A tot de hoogste G. Zeg de namen van de toetsen hardop terwijl je speelt.

3. Je vingers leren gebruiken

- Bij pianospelen krijgt iedere vinger een nummer. Je duimen (links en rechts) zijn altijd **1**.
- Plaats je rechterhand op vijf toetsen, met iedere vinger op één toets. Speel in volgorde: **1-2-3-4-5**. Doe dit ook met je linkerhand.
- Verzin nu zelf een volgorde, zoals **3-4-5-2-1**, en speel dit met beide handen. Je mag ook herhalingen maken, zoals **1-2-1-1-2-3-4-5-5**.

4. Pedaal

- Druk het **rechterpedaal** in en speel met je rechterhand **1-3-5**. Klinkt het anders? Probeer dit ook met je linkerhand.
- Speel ook maar eens **1-3-5** met het **linkerpedaal erbij**. Wat gebeurt er dan? En als je het **middelste pedaal** gebruikt?

5. Ritme

- Teken een dichte noot (ingekleurd) en een open noot (niet ingekleurd).
- Houd een toets lang ingedrukt en luister wat er gebeurt.
- Maak een ritme door dichte en open noten te tekenen en speel het op de piano.
- Verdeel je ritme in **groepjes van vier tellen**. Zet na elke vier tellen een streepje. Dit heet een **vierkwartsmaat**. Wil je iets nieuws proberen? Maak een ritme in een **driekwartsmaat** (groepjes van drie tellen).

6. De zwarte toetsen ontdekken

- Speel de groepjes van twee zwarte toetsen met het rechterpedaal. Hoe klinkt dat?
- Doe hetzelfde met de groepjes van drie zwarte toetsen.

7. De A vinden en spelen

- Witte toetsen hebben namen. De **A** ligt rechts naast het midden van de drie zwarte toetsen. Kun je alle A's op de piano vinden?
- Speel nu **A-B-C** in het onderste deel van de piano. Zoek en speel daarna alle A-B-C's over de hele piano, eerst met je rechterhand en daarna met je linkerhand.

8. Creatief met muziek

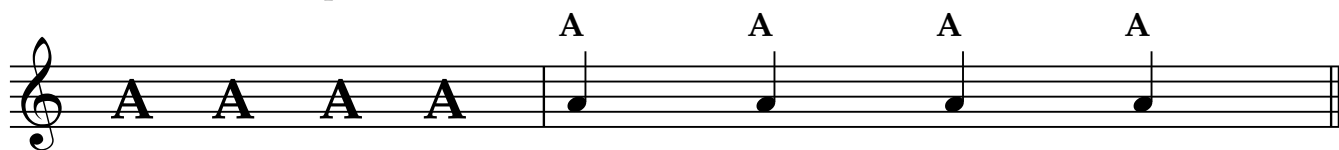
- Speel een willekeurige serie van zwarte toetsen en gebruik daarbij een ritme zoals: **open noot – dichte noot – dichte noot**.
- Teken op papier vijf lijnen onder elkaar. Dit heet een **notenbalk**.
- Aan het begin van de notenbalk staat de **violsleutel**. Weet je hoe die eruitziet? Kijk eens in een pianoboek of vraag het aan de docent.
- De docent tekent de noten **A-B-C-D-E** op de notenbalk. Kun jij dit ook natekenen?
- Bedenk je eigen liedje met deze vijf noten en schrijf het op. Gebruik afwisselend dichte en open noten.

9. Huiswerk

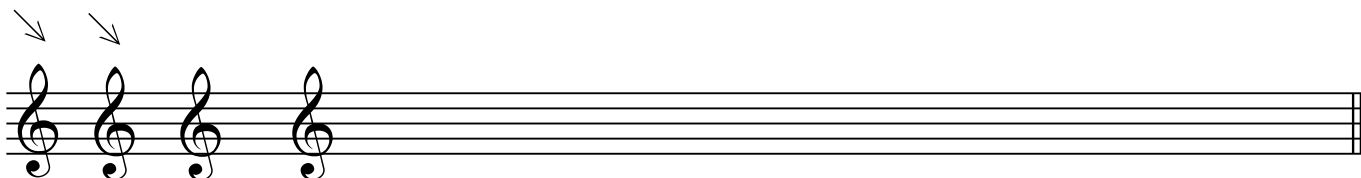
- Teken een paar notenbalken en zet aan het begin steeds een violsleutel.
- Bedenk met de noten A-B-C-D-E jouw eigen liedjes.

Voorbereidende Les

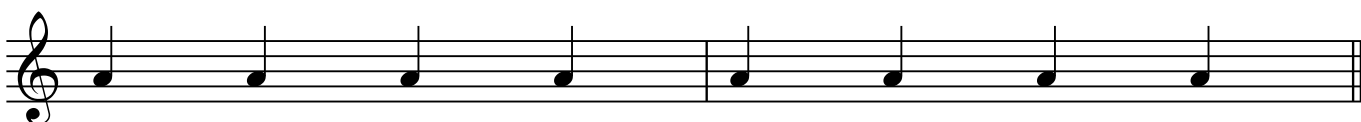
Vind het groepje van de drie zwarte toetsen.
De witte toets rechts van de middelste is de A.
Plak er een sticker op.

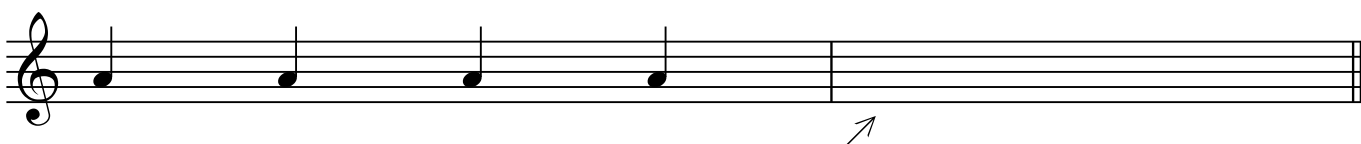
Teken dit na. Het heet de Vioolsleutel: het teken voor de rechterhand

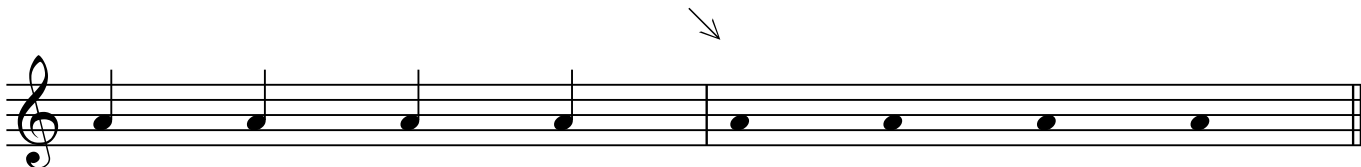
Speel deze A's met de duim van de rechterhand. Duim is "vinger nummer 1"

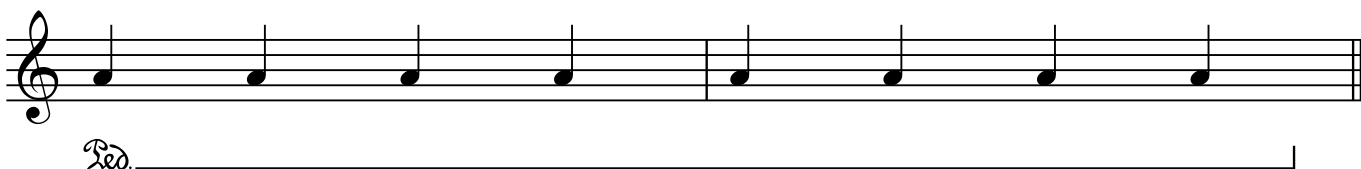
Dichte noten duren één tel. Teken zelf ook een een paar ééntelsnoten

De stokken ontbreken. Teken ze maar

Druk het rechterpedaal in. Klinkt het nu anders?

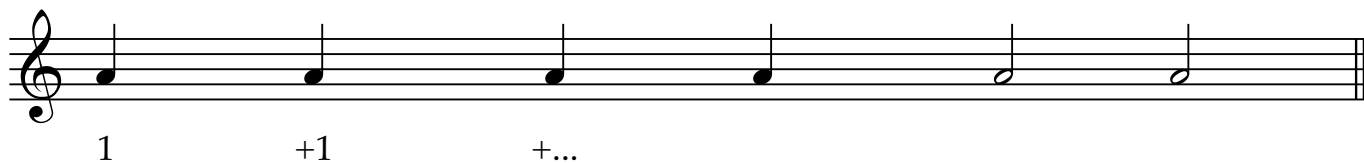

Voorbereidende Les

Een open noot met een stok duurt twee tellen

Sommetje: tel dit bij elkaar op.

Hoeveel is dit bij elkaar opgeteld? Teken in het schrift eigen bedachte sommen.

Luisteropdracht: wordt het steeds hoger of lager?

Luisteropdracht: wordt het steeds hoger of lager?

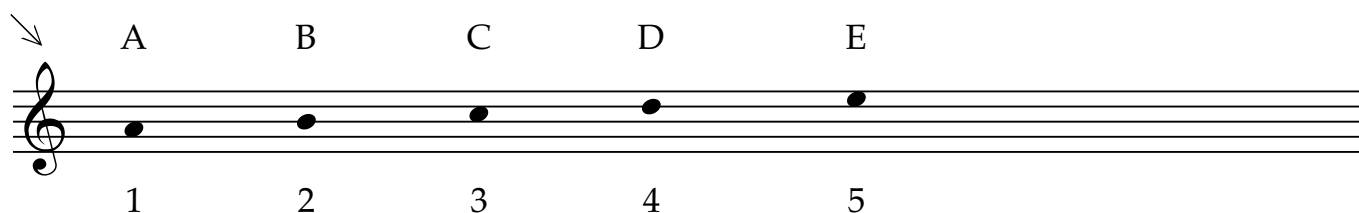

Zet de duim op de A. Wijsvinger is de tweede vinger.
Middelvinger derde, ringvinger vierde en pink vijfde.

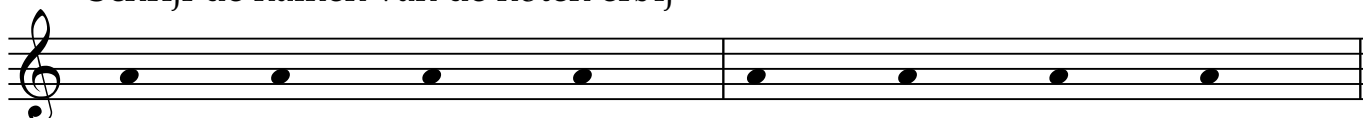

Pianoles 1

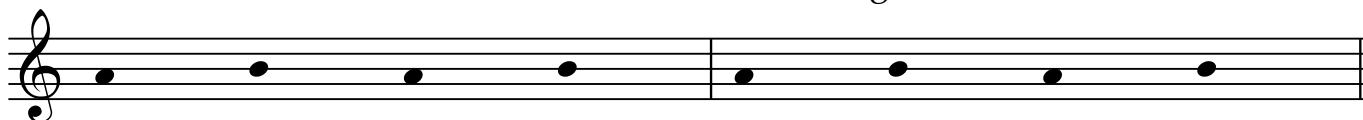
Vioolsleutel, rechterhand
Teken vioolsleutels in het schrift

Schrijf de namen van de noten erbij

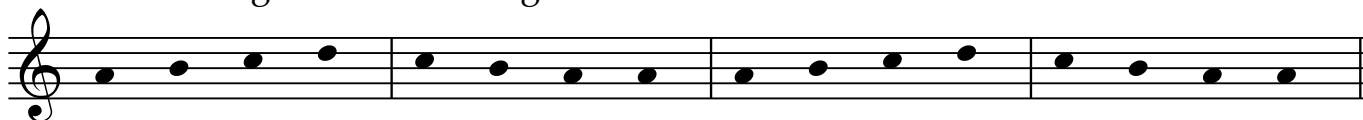
Eerst een A, dan naar de buurman en weer terug

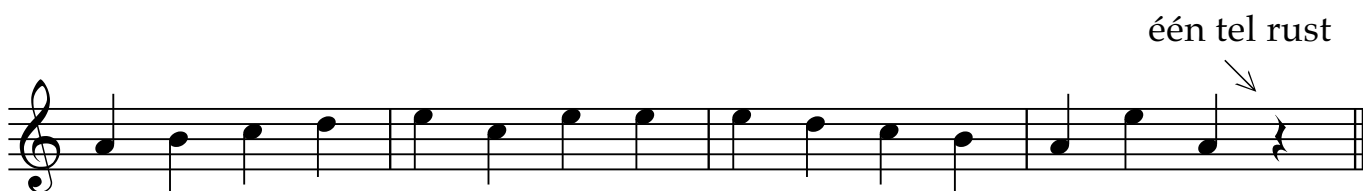
We gaan nog een stapje verder omhoog

Welke vingers worden nu gebruikt?

De Bergkoning

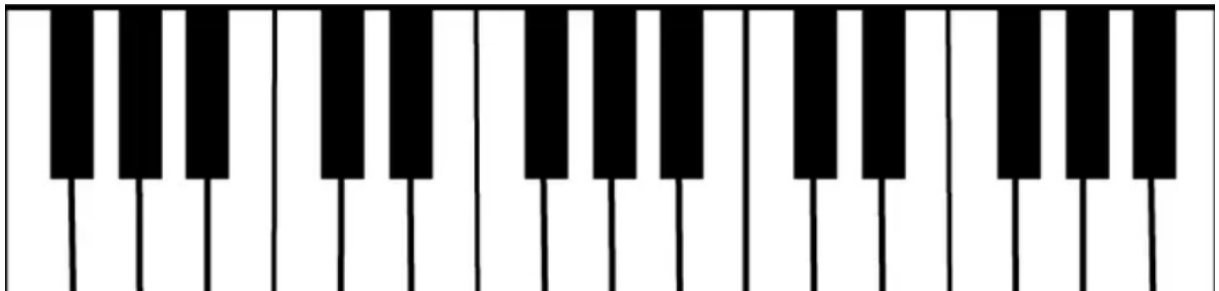

Toetsen

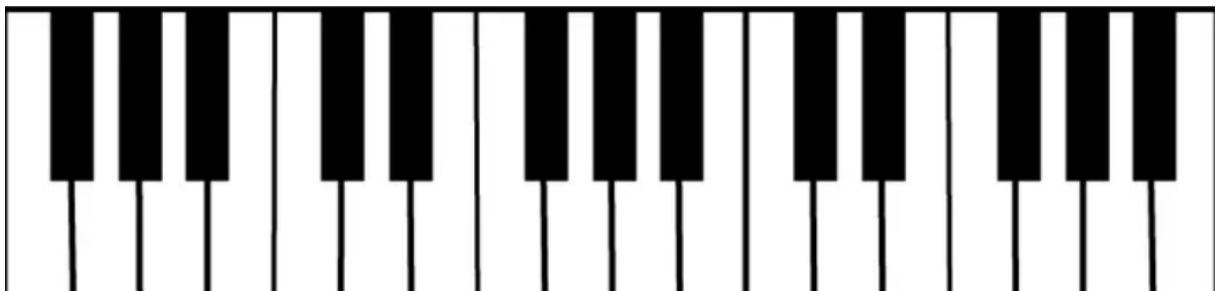
Omcirkel de groepjes van de twee en drie zwarte toetsen:

Kleur alle "A's" die je ziet in:

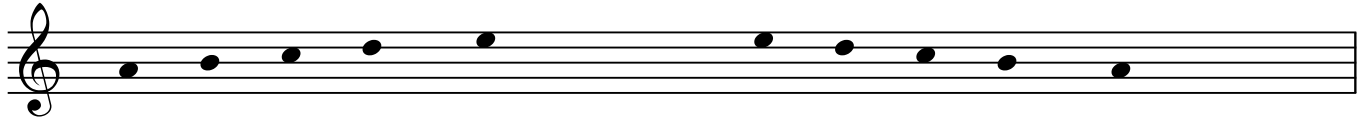
Schrijf de namen van de toetsen op:

Pianoles 2

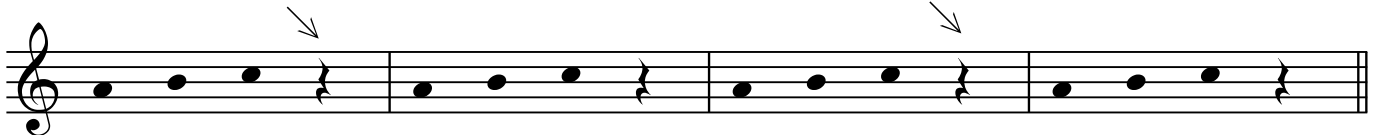
Noten worden steeds hoger:
Ga naar rechts

Noten worden steeds lager:
Ga naar links

1 tel rust

teken een rust in jouw schrift

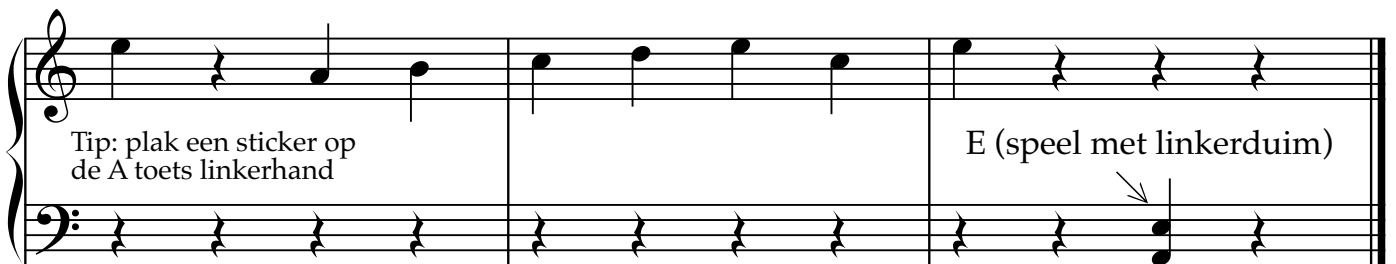
Weet je het nog? Dichte noten duren één tel!

We zijn niet verplicht op de A te beginnen

De Zwanen

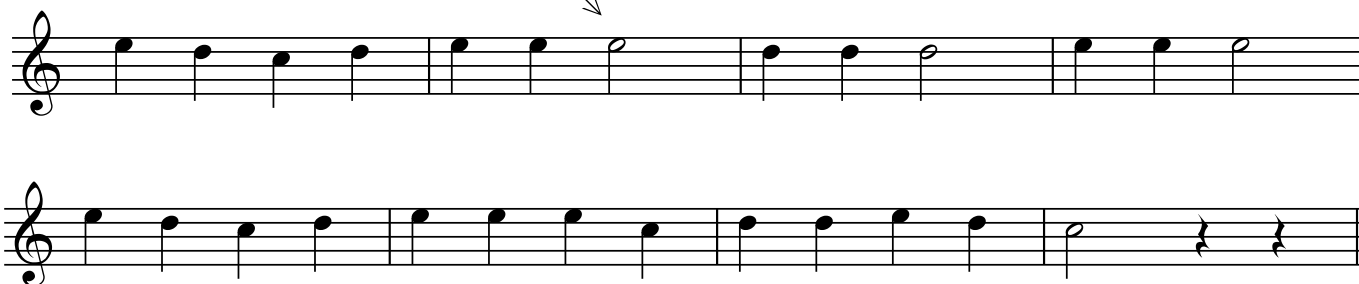
↗ Bassleutel: het teken voor de linkerhand

A (speel met linkerpink)

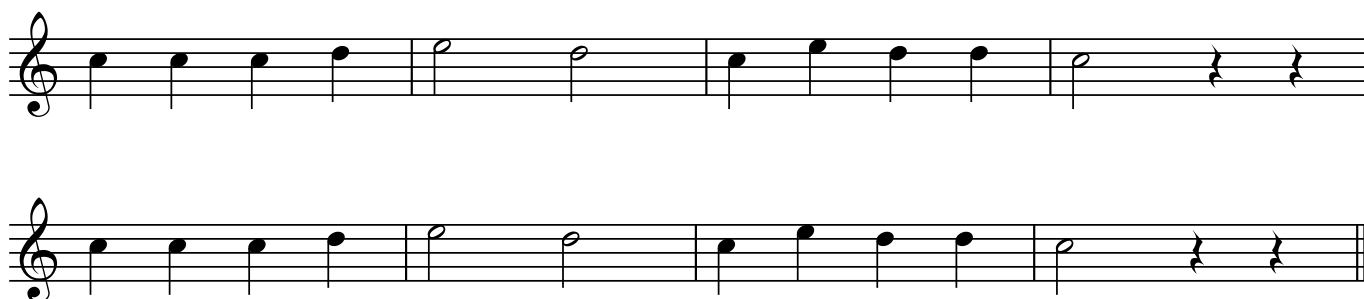
Pianoles 3

Mieke heeft een lammetje

een open noot met een stok duurt twee tellen

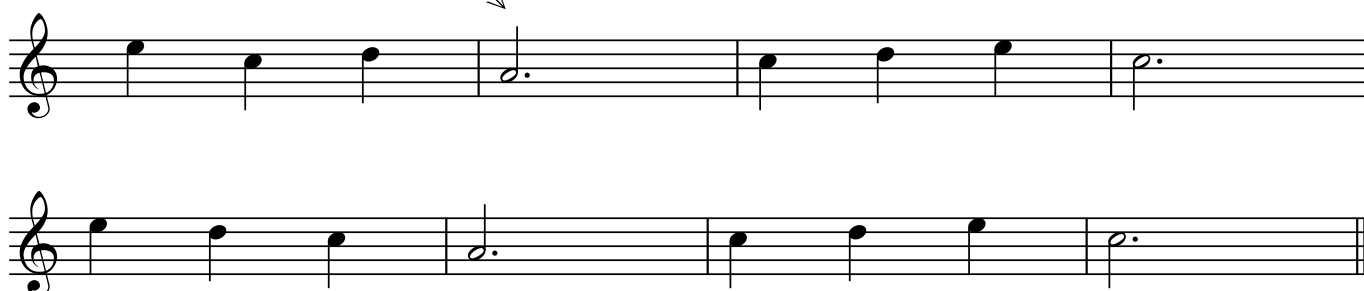
Clair de Lune

teken de ééntelsnoot, tweetelsnoot & ééntelsrust nog maar eens in jouw schrift.

Biggetje Ben

een open noot met een stokje met een stip ernaast duurt drie tellen

Een stoere Dans

De Stemvork

Een stemvork is een klein stukje metaal dat eruitziet als een Y met een lange steel. Als je erop tikt, bijvoorbeeld met een stokje, begint het te trillen. Die trillingen maken een heel zuiver geluid, een toon. Dat geluid wordt vaak gebruikt om bijvoorbeeld muziekinstrumenten mee te stemmen, zodat ze de juiste toonhoogte hebben. Laten we het eens proberen. Kun je de toon op de piano vinden die overeenkomt met de klank van de stemvork?

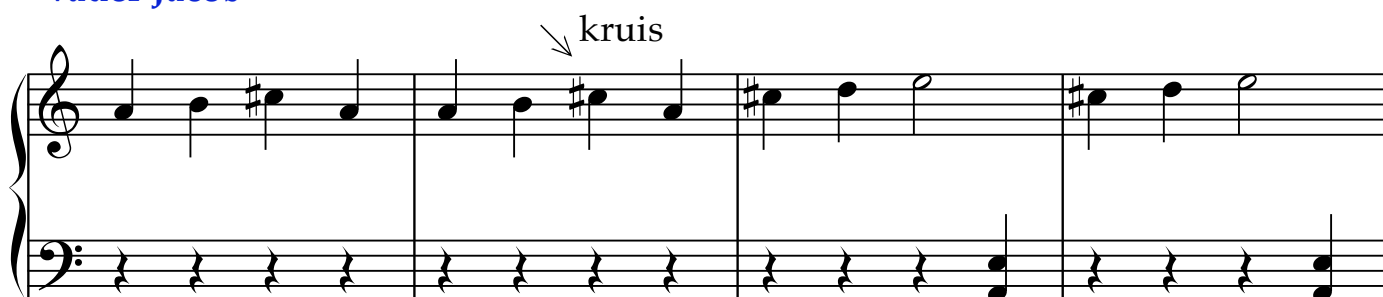
Pianoles 4

de open noot zonder
stok duurt vier tellen

Een # heet Kruis: ga een halve toon omhoog (= halve naar rechts)

Vader Jacob

Advocaatje ging op reis

Vind je het boek leuk?

Koop het dan bij muziekwinkel Broekmans & Van Poppel

<https://www.broekmans.com/nl/bladmuziek/de-toffe-pianist-deel-1-pianomethode-voor-kinderen-van-8-tot-12-jaar-939562>

Vind je het boek leuk?

Koop het dan bij muziekwinkel Broekmans & Van Poppel

<https://www.broekmans.com/nl/bladmuziek/de-toffe-pianist-deel-1-pianomethode-voor-kinderen-van-8-tot-12-jaar-939562>